

INFORME DE LA COMUNICACIÓ A CATALUNYA 2009-2010

Institut de la Comunicació (InCom-UAB)
Generalitat de Catalunya, 2011
408 pàgines

Nascut l'any 2000 com a obra col·lectiva de periodicitat biennal, aquest Informe és un projecte de l'Institut de la Comunicació de la Universitat Autònoma de Barcelona (InCom-UAB) que arriba, amb aquest volum, a la sisena edició. Amb l'objectiu d'esdevenir una eina de suport als investigadors, professionals i responsables de les polítiques públiques, està estructurat en tres

grans apartats. El primer analitza de manera sintètica la situació dels diversos mitjans (premsa, ràdio, televisió i sector cinematogràfic), les indústries culturals d'edició discontinua i diversos temes transversals que afecten el conjunt del sistema comunicatiu català (polítiques de comunicació, publicitat, grups de comunicació, Internet i telecomunicacions); així com la comunicació local i la llengua. La segona part, amb un enfocament més assagístic, aprofundeix en els trets més característics del sector comunicatiu durant el període estudiat, els anys 2009 i 2010. I la tercera part sistematitza l'estat de la recerca i els estudis de comunicació a Catalunya.

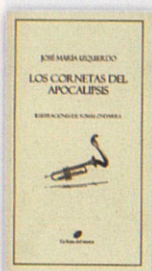

EL PREU DE LA MEMÒRIA. EL CAS DE L'ARXIU CENTELLES

Ramon Alberch
Pagès Editors, 2011
112 pàgines

En els últims anys, el cas Centelles ha tingut un ressò mediàtic extraordinari. La història d'un arxiu amb imatges excepcionals de la Segona República i la Guerra Civil de 1936-1939, preservat per Agustí Centelles, que finalment ha anat a raure a la ciutat de Salamanca per decisió dels fills, ha generat l'interès de molts ciutadans.

En aquest llibre, Ramon Alberch, gran coneixedor del tema, ens apropa a les claus del debat i ens desvetlla algunes incògnites d'aquest controvertit assumpte, amb la voluntat que el notable impacte aconseguit per aquesta notícia no distorsioni els fets. L'autor ha estat arxiver municipal de les ciutats de Girona i Barcelona, cofundador i president de l'Associació d'Arxivers de Catalunya i de l'organització no governamental Arxivers sense Fronteres i subdirector General d'Arxius i Gestió Documental de la Generalitat de Catalunya. Actualment, és director de l'Escola Superior d'Arxivística i Gestió de Documents de la UAB.

LOS CORNETAS DEL APOCALIPSIS

José María Izquierdo
La hoja del monte, 2010
131 pàgines

El periodista José María Izquierdo retrata la manera d'exercir el periodisme per part d'alguns comunicadors tant coneguts com ara Hermann Tertsch, Juan Manuel de Prada, Fernando Sánchez Dragó, Antonio Burgos o Isabel San Sebastián. L'obra es planteja com una ampliació d'uns articles publicats el 2010 a *El País*, en què convidava, arran del retrat d'una manera de comunicar

basada en la desconsideració i la falta de respecte, a debatre sobre el present i futur de la professió. Un tema exposat també per Izquierdo recurrentment en les opinions del seu bloc *El ojo Izquierdo d'ElPaís.com*. L'autor va ser redactor en cap de *Diario 16* i subdirector d'Informacions, a més de corresponsal d'EFE a l'Havana. L'any 1983, s'incorpora a *El País* com a cap d'edició, on va ser redactor en cap i subdirector. El 1989, assumeix la direcció dels Serveis Informatius de Canal+. L'any 1995, torna a *El País* com a director adjunt i des del 2005 fins al 2009 va ser director de CNN+ i dels Informatius de Cuatro.

BENVINGUTS A CASA NOSTRA

Manel Fuentes
Ara Llibres, 2011
263 pàgines

Manel Fuentes fa una selecció d'esdeveniments que han marcat els últims dos anys d'història de Catalunya. Un temps apassionant que alguns bategen com la segona transició. Estatut, Palau de la Música, eleccions, Salt, Horta de Sant Joan... són paraules que ens recorden alguns d'aquests esdeveniments que han tingut lloc, a més, amb el rerefons d'una crisi econòmica. L'autor pren el pols

de l'actualitat tant a Catalunya com a la resta del món, amb la voluntat que el lector pugui tornar a teixir el relat d'aquesta actualitat. Nascut a Barcelona, Fuentes va treballar a *El Matí de Catalunya Ràdio* amb Antoni Bassas, quan ell i Xavier Bosch s'ocupaven de la translació matinal de l'*Alguna pregunta més?* (premi Ondas 1997). També va treballar amb Joaquim Maria Puyal a Catalunya Ràdio. Va crear i dirigir *Problemes domèstics*, en format diari per a ràdio; i va liderar *Las Noches de Fuentes y CIA* durant cinc temporades a Tele5 (premi Ondas 2002), entre moltes altres incursions televisives.

CATALUÑA, ESPAÑA Y LA MADRE QUE LAS PARIÓ

Xavier Sardà
Editorial Planeta, 2011
190 pàgines

Les "complicades relacions" entre Espanya i Catalunya centren els temes tractats en el llibre. De la mateixa manera que existeixen llibres d'autoajuda per millorar la vida en parella, per triomfar en una empresa o ser més feliç; aquest es defineix com un llibre d'autoajuda per triomfar en la complexa relació de parella Catalunya-Espanya. Davant el continu espectacle que ofereixen

alguns polítics i mitjans, Xavier Sardà ha volgut arribar amb aquesta obra a l'origen del permanent enfrontament entre el toro d'Osborne i l'ase català. Per fer-ho, opta per un repàs de la nostra història amb un estil molt surrealista. I és que, segons l'autor, tot el que ens van ensenyar al col·legi ja no serveix per gaire, "en aquells temps es confonia la realitat amb la ficció, i la religió amb els fets històrics". Nascut a Barcelona el 1958, Sardà és llicenciat en Ciències de la Informació. Ha dedicat bona part de la trajectòria professional a la ràdio i la televisió, al capdavant de programes que l'han convertit en un personatge molt conegut.

LA BOMBA ATÒMICA DE FRANCO

Santiago Vilanova
Llibres de l'Índex, 2011
125 pàgines

Quan es parla d'energia nuclear, de vegades s'oblida l'inici genocida i les aplicacions militars. Mitjançant els reactors civils, algunes dictadures han intentat obtenir plutoni militar. L'objectiu de tot plegat era formar part del selecte club atòmic mundial i així aconseguir consolidar-se en el poder. Una sèrie de militars i científics franquistes, amb el suport de sectors industrials i financers, quasi ho varen aconseguir. Vandellòs I era la punta de llança d'aquesta estratègia. Però

al Pentàgon no li va interessar que, juntament amb la *force de frappe* creada a França pel general Charles de Gaulle, sorgís una potència nuclear a la porta del Mediterrani. Després que la CIA, el gener de 2008, desclassifiqués alguns dels documents que demostraven que el general Franco i els seus homes de confiança de la Junta de Energia Nuclear volien disposar de la bomba atòmica, aquest és el primer assaig que es publica sobre una qüestió que ha continuat sent tabú durant tot els anys de la transició democràtica. El periodista Santiago Vilanova ha aplegat en aquest llibre les diferents investigacions que durant anys ha dut a terme sobre el perill que suposa l'energia nuclear.

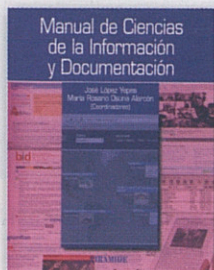

JACQUES LÉONARD. BARCELONA GITANA

Arxiu Fotogràfic de Barcelona
Ajuntament de Barcelona i La Fàbrica, 2011
109 pàgines

Jacques Léonard es va instal·lar a Barcelona a principi dels cinquanta, després d' enamorar-se d'una model gitana de les barraques de Montjuïc. En aquesta ciutat va abandonar la carrera cinematogràfica i es va professionalitzar com a fotògraf. Francesc Català-Roca li va passar els primers contactes i va col·laborar amb *La Vanguardia* i *La Gaceta Ilustrada*. L'any 2009, va ingressar a

l'Arxiu Fotogràfic de Barcelona el que quedava del seu fons, conservat fins llavors pels seus fills Santi, Tontón i Alex, *El Loli*. Dels 18.000 negatius d'aquest fons fotogràfic, uns 3.000 són del tema gitano. Al paio Chac, com se'l coneixia a la família gitana, se li van obrir les portes de totes les barraques per tal que, amb la seva càmera, fes fotografies com qui pren apunts. Aquest conjunt de negatius, producte de la pràctica fotogràfica en el temps de lleure amb la família, constitueix un document d'extraordinari valor documental del qual emergeix una representació fotogràfica del poble i la cultura gitanos plena de respecte i admiració.

MANUAL DE CIENCIAS DE LA INFORMACIÓN Y DOCUMENTACIÓN

José López Yepes i María Rosario Osuna Alarcón (coord.)
Ediciones Pirámide, 2011
637 pàgines

La nova entrega d'aquest manual manté, com altres vegades, continguts relatius a la unitat de les disciplines documentàries, a l'actualització dels mateixos com a conseqüència dels canvis tecnològic i social, i a la introducció d'altres; tenint en compte sempre que tant aquest estudi com la mateixa professió experimenten una constant transformació derivada de les noves necessitats socials,

les noves tecnologies i les conseqüents repercussions en l'àmbit de la formació, la investigació i la configuració de les polítiques d'informació, de les institucions i dels usuaris. Aquesta obra ha estat coordinada per José López Yepes i María Rosario Osuna Alarcón, catedràtic de Biblioteconomia i Documentació de la Universitat Complutense de Madrid i professora de la Universitat de Salamanca. Tots dos han integrat les col·laboracions de reconeguts professors procedents del Consejo Superior de Investigaciones Científicas i de les Universitats Complutenses de Madrid, Saragossa, Alcalà, Múrcia, Barcelona, Salamanca, Pompeu Fabra de Barcelona, Carles III de Madrid, Granada i València.

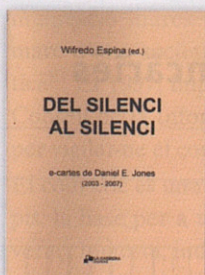

LA PRODUCCIÓN AUDIOVISUAL A CATALUNYA 2008-2009

Joan Maria Corbella i Josep Gifreu (eds.)
Documenta Universitaria, 2010
365 pàgines

El bienni 2008-2009, pres com a objecte d'estudi en aquest informe de l'Observatori de la Producció Audiovisual (OPA), passarà probablement a la història del sector audiovisual com un període de transició. A causa de múltiples desafiaments provinents, per una banda, del canvi de paradigma en els processos de

creació, de producció i distribució de les indústries culturals i, per l'altra, de l'impacte universal de la crisi econòmica, la producció audiovisual catalana i els sectors relacionats han experimentat amb diferent intensitat els efectes de la nova situació. El primer informe de l'OPA constata una progressió de creixement en gairebé tots els sectors. Aquest segon informe registra línies de continuïtat, però també d'estancament, amb perspectives més aviat problemàtiques. L'obra és una aproximació al desplegament dels principals subsectors, a més d'una selecció de valoracions fetes a l'OPA per directius i professionals de l'audiovisual català.

DEL SILENCI AL SILENCI. E-CARTES DEL DANIEL E. JONES (2003-2007)

La Garbera Edicions, 2011
68 pàgines

El periodista Wilfredo Espina, fundador i director entre 1987 i 1997 del Centre d'Investigació de la Comunicació (CEDIC), va treballar en aquesta institució amb Daniel E. Jones (professor de Periodisme i investigador de la comunicació). Després del tancament sobtat d'aquell centre els dos van distanciar-se durant un llarg temps. Finalment van reprendre la seva relació

fins que al 2007 Daniel E. Jones va morir. Espina ha decidit recopilar els e-mails amb uns textos més personals que acadèmics que Jones li va escriure en aquest darrer període d'amistat. "No descobreixen res de nou, però ajuden a conèixer la figura i la personalitat singulars de Daniel E. Jones, a qui ja s'han dedicat merescuts homenatges públics, articles i llibres", apunta Espina, que admet que aquest recull no té cap altra pretensió que posar els textos "a l'abast dels afectonats a buscar en els arxius i les biblioteques, interessats a arrodonar el seu coneixement d'aquest professor i estudiós".